

**ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ**

**ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΚΕΙΜΕΝΟ

**Μαρία Ιορδανίδου
Λωξάντρα
(απόσπασμα)**

Η μεγάλη πράσινη πύληνη σόμπα φλοκάριζε¹ με δύναμη σαν μπήκαν στην τραπεζαρία. Μοσχοβολούσε η κάμαρα πεύκο και πρινάρι.² Το τραπέζι ήταν στρωμένο φαρδύ-πλατύ σ' όλο το μήκος της κάμαρας και το κατάσπρο λινό τραπεζομάντηλο δε φαίνονταν απ' τους πολλούς μεζέδες.

Το καρυδένιο μπουφεδάκι που σαν λεπτοκόκαλη γυναίκα δεν έδειχνε τον όγκο του, ήταν φορτωμένο με τ' αγαθασυλιάτικα τα φρούτα: μήλα, αχλάδια, ρόδια, πορτοκάλια, καρύδια, φουντούκια, μύγδαλα, κάστανα, φιστίκια, σταφίδες, σύκα, χαρούπια και γλυκοσουτζουκο³ από χυμό σταφυλιών. Σωστό κέρας της Αμαλθείας.

- Ευλόγησον την βρώσιν και την πόσιν των δούλων σου ...

Με κατάνυξη κάθισαν όλοι γύρω στο τραπέζι και άρχισαν να δένουν στο λαιμό τους τις πετσέτες τους. Το φαγητό άρχισε αργά, ιεροτελεστικά και βαθυστόχαστα, με τις στερεότυπες ευχές και τα «γεια στα χέρια σου, Λωξάντρα μου».

Την Καμίλλη την είχε καθίσει δίπλα της η Λωξάντρα για να τη νιάζεται. Μπροστά της είχε βάλει μπάλικο μαύρο χαβιάρι από κείνο που τους είχε φέρει ο καπετάν Γκίκας, τότες που ναυλώθηκε του Θεόδωρου βαπόρι για την Οδησό.

Η Λωξάντρα έτρωγε και ο γιος της ήταν στην Καμίλλη. Με την άκρη του ματιού παρακολουθούσε να δει αν τρώει η γόνη της. Που και πού κοίταζε και στην άκρη του τραπέζιού το Ντίμη και έκανε νοήματα στην Ελεγκάκη να τον ταΐζει.

«Δεν τρώει η αδικιωρισμένη⁴, και το παιδί της δεν ταΐζει», συλλογιζόταν η Λωξάντρα.

Οι άντρες άνοιξαν συζήτηση.

- Αυτές τις μέρες οι Ευρωπαίοι τα σπίτια τους τα στολίζουν με γκυ, είπε ο Θεόδωρος, και το μετάφρασε γαλλικά στην Καμίλλη.

Εκείνη κάτι του απάντησε γαλλικά.

- Περίεργο πράμα, είπε ο Δημητρός. Το γκυ είναι γουρσουζικο⁵ φυτό σύμφωνα με τη σαξονική μυθολογία. Δεν είναι έτσι, Αησιίλαε;

- Βεβαίως, είπε ο Λογιότατος, με κλώνο από γκυ σκότωσε ο Λόκυ τον ωραίο θεό του φωτός - τον Βαλδούρ.

¹ Φούντωνε, έκαιγε με ζωνηρή φλόγα.

² Πουρνάρι.

³ Γλυκό από μούστο και καρύδια.

⁴ Αυτή που την βρήκε η άδικη ώρα. Κακορίζικη. Εδώ λέγεται χαϊδευτικά.

⁵ Γουρσουζικο, που φέρνει κακοτυχία.

- Μα, είπε ο Θεόδωρος, μήπως και στην Ελλάδα δε συμβαίνει το ίδιο; Στην Ελλάδα την Πρωτοχρονιά ο λαός κρεμά πάνω απ' την πόρτα του σπιτιού κρεμμύδα. Τι είναι η κρεμμύδα; νεκρολούλουδο. Νεκρολούλουδο δεν είναι ο ασφόδελος;

Ο Κοτκοτίνος τήκωσε το χέρι του:

- Παρακαλώ. Τις λαογραφικά αυτάς επιβιώσεις Μιχαήλ ο Ψελλός τας ...

Επωφελήθηκε η Λωξάντρα που κανένας δεν την κοίταζε κι έχωσε στο στόμα της Καμίλλης ένα κομμάτι παστοურμά.

- Φάτο, φάτο, κακόν-καιρό-να-μην-έχεις, ψιθύρισε σφυριχτά, λες και η λαλιά της έβγαине απ' τη μύτη της.

Η Καμίλλη έγινε κατακόκκινη και έκανε προσπάθεια να χαμογελάσει. Είπε και «μερσί».

- Η μύτη σου τουρσί, είπε η Ευτέρπη πολύ σιγά, όμως όλοι την άκουσαν, και η Κλειώ την κλώτσησε κάτω απ' το τραπέζι.

Ο Θεόδωρος άρχισε να βήχει. Τ' αυτιά του γίναν κατακόκκινα.

Για να μπαλώσει τα πράματα η Ελεγκάκη άρχισε να λέει τα γαλλικά της για να τους κάνει να γελάσουνε. Από την άλλη άκρη του τραπέζιού φωνάζει μ' όλη της τη δύναμη:

- Καμίλλη, Καμίλλη, Καμίλλη, εκουτέ: Σορτιρέ κι βουρβουλέ, κι όποιον θέλεις φίλησε. Εκουτέ, μπρε, πουπιέ α λα διαμάντ.⁶

Εκείνη τη στιγμή μπήκε ο Ταρνανάς βαστώντας όσο μπορούσε πιο αψηλά τη μεγάλη πιατέλα με τη γαλοπούλα. Ακούστηκε μουγκρητό. Ήταν η Λουγγρού που προσπαθούσε να ξεκουμπώσει τη ζώνη της.

Έγινε σιωπή. Στο τραπέζι είχε μπει το καινούργιο σερβίτσιο που έφερε ο Θεόδωρος απ' την Αγγλία, γονιτή πορσελάνη και απάνω ζωγραφισμένα δάση, λιβάδια, σπιτάκια εξοχικά, βουνοπλαγιές και πύργοι παραμυθένιοι.

Κόπηκε η γαλοπούλα και μοιράστηκε. Ο καθένας συγκεντρώθηκε στο πιάτο του. Ο Ταρνανάς ξετάπωσε ένα μπουκαλι γαλλικό κρασί και άρχισε να γεμίζει τα ποτήρια. Ο Κοτκοτίνος σηκώθηκε απάνω να κάνει πρόποση. Η Λουγγρού ξεκούμπωσε και το γιακά της. Το ρολόι του τοίχου χτύπησε τρεις φορές.

Τρεις ώρες καθόνταν στο τραπέζι. Και βέβαια τρεις ώρες, ποιο ήταν το βιαστικό τους; Όλοι εκεί θα μνήσκαν⁷. Δόξα τω Θεώ στρώματα δεν είχε το σπίτι; Για⁸ παπλώματα; Και εξακολουθούσε το φαγοπότι ως το τέλος. Και όταν πια τελείωσαν, πήρε η Λωξάντρα μια βούκα⁹ ψωμί, το έκοψε με το χέρι της στα τρία, και τίναξε τα κομμάτια πάνω στο τραπέζι.

- Αβράμ, Ισάκ και Ιακώβ, είπε, καλά τρία.

Και ύστερα ήρθε ένας-ένας να φιλήσει το χέρι της.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

A1. Ποιο είναι το κύριο πρόσωπο του κειμένου;

⁶ Γλωσσική ανάμιξη γαλλικών, ελληνικών και τούρκικων λέξεων. Φράσεις που χρησιμοποιούνται εδώ ως αστεϊσμός.

⁷ θα έμεναν

⁸ ή

⁹ Μπουκιά

Δώστε δύο (2) χαρακτηριστικά του προσώπου αυτού εντοπίζοντας τα αντίστοιχα αποσπάσματα στο κείμενο.

Μονάδες 10

- A2.** Με βάση το παρακάτω απόσπασμα: «Εκείνη τη στιγμή μπήκε ο Ταρνανάς ... το φαγητό ως το τέλος», πώς γιόρτασαν τα Χριστούγεννα τα πρόσωπα του κειμένου;

Μονάδες 10

- B1.** Να εντοπίσετε μέσα στο κείμενο τρεις παραγράφους στις οποίες υπάρχει περιγραφή.

Μονάδες 10

- B2. α.** Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
νους - συζήτηση - περίεργο - λαλιά- μεγάλη.

Μονάδες 5

- β.** Να γράψετε μια δική σας πρόταση με καθεμιά από τις λέξεις που σας δίνονται (σε όποια πτώση και αριθμό θέλετε):
όγκος - καπάνωξη - βαθυστόχαστος - νοήματα - πρόποση.

Μονάδες 5

- Γ.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του παραπάνω κειμένου της Μ. Ιορδανίδου, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 80-100 λέξεις.

Μονάδες 20

- Δ.** Οι Έλληνες, λαός με μακρόχρονη ιστορία, διατηρούμε και σεβόμαστε τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις μας. Σήμερα όμως οι ραγδαίες αλλαγές στην κοινωνία τείνουν να ανατρέψουν την παραπάνω πραγματικότητα. Πού νομίζετε ότι οφείλεται αυτό;
Αν δεχθούμε ότι η διατήρηση της παράδοσης αποτελεί αναγκαιότητα, εσείς, οι νέοι, τι προτείνετε για τη διαφύλαξή της;
Να γράψετε ένα άρθρο 450-500 λέξεων για να δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας.

Μονάδες 40

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ